

Szerkesztőség
Via Andrea Troyer haz.

Amministrazione
Tipografia P. BATTARA

Előfizetési tábla:
Per 1 anno 6. — fr.
6 mesi 3. — „
3 mesi 1.50 „
2 havi 1. — „
Külföldre 1 évre. Per l'estero 8. — „

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.
Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyitlerek:
Fölvételnek árszabály szerint a kiadó hivatalban, Battara P. könyvnyomdája

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. hirdetési irodájában Budapest, Váci-utca, Oppolich B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assumono nell'ufficio di spedizione in Fiume Tipografia Battara.

1891 Január 4

Megjelenik minden vasárnap

4 Gennajo 1891

X évfolyam.

Felhívás előfizetésre.

Lapunk a folyó évi január hó 1-ével 10-ik évfolyamába lép.

A lefolyt évtized alatt a nehéz körülmények ellenére mindenkör kitarotán küzdöttünk mindama hazafias eszmék megvalósítása érdekében, melyek a magyar tengeri kereskedelem nagy érdekeivel szoros kapcsolatban vannak.

A „Fiume“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

FIUME-MALTA-SZICZILIA

A magyar kikötő város kereskedelmének és kiválóan a déli gyümölcsök beviteli forgalmának emelése céljából a kereskedelmi kormány támogatása mellett Fiume és Malta, illetőleg Fiume és néhány vezetesebb szicziiai kikötő között az Adria magyar tengeri gőzhajózási társulat rendes gőzhajójáratokat indított meg.

E járatoknak első sorban az lenne a célja; hogy a déli gyümölcsök nagy mennyiségben importáltassanak Fiuméba, s hogy

A „Fiume“ tárczája

A fiumei új pályaház

A „Fiume“ eredeti tárczája.

Mi nem szidtuk nem kritizáltuk; nekünk az öregebb generáció sarjadékinak föl se tűnt, hogy a fiumei pályaudvar alacsony épülete öreggő, rozogává lett, s nem illik a modern város megújuló keretébe.

Mi láttuk ezt a fészerszerű alacsony épületet új korában, s a világot se fogtuk volna reá, hogy kiment a d vattból; volt annyi sütni valónk, hogy magunkat egy pályaház miatt a világ előtt öreg embereknek ne kürtöljük.

Aztán meg a háta, és a kegyelet is csak valami. Hányan kellünk boldog nászutra abból az alacsony épülethöz, tele remény-nyel boldogsággal, melyet egy szebb jövő varázából merített hiszékeny lelkünk; abban az időben tán nem is utaztak boldogtalan emberek. Elbűvölt fiatal házaspárok, dupla napi díjjal honorált magas rangú hivatalnokok, egyiknek is másiknak a kikötő város gyarapítása fölvirá-gasztása volt a célja; egyiknek sem derogált, ha a laza épület plafondján át

igy a magyar kikötőn át kerüljenek a hazai piacokra.

Hogy ez intézkedés mily fontos lépés volt arra nézve, hogy a hazai kereskedelem a déligyümölcsök bevásárlása tekintetében Trieszt alól emancipálja magát, azt első pillanatra könnyen beláthatjuk.

A fiumei kereskedelmi világ, mint ez különben a kezdeményezéseknél általában megförténni szokott, csak kevés reményt fűzött ahhoz, hogy az új kereskedelmi czikk a fiumei piacon a megkívánt mértékben összpontosítható.

Aggodalmát első sorban ama körülményből merítette, hogy a trieszti piac már századok óta üz élénk kereskedelmet a déli gyümölcsökkel a belföldre, s hogy így nemcsak a trieszti déligyümölcs kereskedők gyakorlati alapon nyugvó tapasztalataival, de az e célra szolgáló és a Triesztben folyton forgó nagy tőkével szemben, alig ha lehet eredményes versenyre kelni.

Mindamellettt akadt néhány fiumei kereskedő, kik ez irányban kísérletekre határozták el magukat.

Az a csekély bizalom azonban, mely az érdekelt üzleti köröket ez üzletág iránt a kezdeményezésre serkentette, nem csekély mértékben csökkent meg, hogy az Adriatársulat hajói Szicziából és Mal-

tából Fiuméba jövet első sorban a velencei és a trieszti kikötőt érintették.

Az aggodalom természetesen nem is volt egészen alaptalan. Fiume ugyanis a fönjelzett körülmények között, a déli gyümölcs kereskedés tekintetében csak akkor remélhetett némi eredményt elérni ha a szicziiai friss termés beszerzésénél Triesztet megelőzheti. Ennek lehetősége már azért sem volt kizárva, mert Trieszt és a szicziiai kikötők közt rendszeres hajójáratok nem voltak, és még maig sincsenek ilyenek.

Miután a malta-szicziia-fiumei járatokkal ép a déli gyümölcs forgalmának Fiuméba terelése volt a főcél, anomaliának tűnt föl, hogy a Szicziából jövő hajók előbb érintik Velenczét és Triesztet, mint Fiumét, s így ép a hajók útján az első déligyümölcs szállítmányokat Fiume helyett ismét csak Trieszt kapja kézhez.

Ily körülmények között természetesen az történik meg, hogy mire Fiumében az első a déligyümölcs szállítmányhoz hozzá jutnának, Trieszt a friss terméssel a belföldet már jóval előbb elláthatta.

Ez eljárás mellett medővé vált volna a kormány által hozott anyagi áldozat. Igaz ugyan, hogy az Adriatársulatnak még a főnem-

lített kikötők érintésével is, nagy áldozatába kerül e járatok rendszeres föntartása, mert az a társulat részére e célra ezentett állami segély da e célra szükséges még a fel is alig felel meg.

A kereskedelmi miniszter legújabb határozata szerint a fönemlített járatok közlekedő Adria hajóknak a f. evi január hó 1-től kezdve Velence és Trieszt mellőzésével egyenesen Fiuméba kell jönniök.

E fontos intézkedés, a déligyümölcs kereskedés iránt érdeklődő üzleti körökre megnyugtatólag hat ugyan, azonban mint említettük az Adriatársulattól fog nagyobb áldozatokat követelni.

A kezdet nehézségei azonban reméljük e tekintetben is mihamarabb le lesznek győzve. A magyar tengeri kereskedelem forgalmának emeléséhez napról napra és már a közel jövőben újabb és újabb tényezők járulnak.

E tényezők egy részről, hogy egyéb nagy fontosságú üzleti ágról ne is szőlünk, az (ohajtott déli gyümölcs kereskedésnek is oly hatalmas impulzust adhatnak, hogy az Adriatársulat, ha nem is érhet el ez irányban nagyobb nyereségeket, de legalább a nagyobb veszteségekből megóva lesz, s Fiume nemcsak a belföldet, de az

a nyakába szivárgott a záporosó; kiki maga mólja szerint kárpótolva volt az ilyen apró kelletlenségekért.

De még más ezer okunk volt szeretni azt a régi rozoga pályaházat! mennyi hazafias demonstrációnak volt volt az színhelye; ma is megosondúl füleinkben az ünnepi szónoklatok harsogó ája, melyeknek ha az elejére oda nem volt illesztve: „A Kárpátoktól az Adriáig“ elhangzó nagy monda, a díkező végéről dehogymaradt volna el a jelenlevők egetverő lelkesedésére.

A budapestiek, a fehérváriak, a debreczeniek, a Schwimmer Pál deiek ünnepi kirándulói egészségtől duzzadó alakjai csak öregbitették a kegyeletünket, az öreg pályaház iránt.

Tempora mutantur!

A lészekrakó boldog házaspárokat a kövér napidíjs hivatalbeliekét, a hazafias látogatók idilli korszakát, lassaukint olyan idők váltották föl melyben az utazók szánot tesznek a vasút budgetjében.

Megkezdő lött a kikötőváros komolyabb korszaka, az ideális lelkek nagy szomoru-ságára. Kezdték kiszálni a vonatokról a „ezukorban“, „ezénában“, „buzában“, „rep-czében“, s a jó lsten tudja miféle hiszanos portékában mozgó elelmes alakok; olyan emberek, kik „maguk pénzéért“ kényelmes is keresnek a pályaudvarok-

ban; emberek a kik nem az éjlenzéből, testvéries ölekezésből táplálkoznak, hanem valóságos prózai és mindennapi kenyérből, ezek aztán meg is kívánják, hogy a várótrem plafondján át ne esurogjon a nyakukba a hideg záporosó...

Panaszra panasz hangzott föl; nagyot dobbant örömben ilyenkor a Robicsék igazgató szíve; nagyon jól tudta, hogy minden panasz egy-egy alapkő az új pályaház fundamentumához. M kor aztán színg telt a pohár a Robicsék igazgatót méltó aggodalom fogta el, hogy egy lehulló gerenda még agyon is üthet valakit, elmondta a dolgot a vasfűfő Barossnak.

A százközű miniszter gondolt egyet, s azt mondta Robicséknek, ha úgy van a dolog, újat kell említeni a régi helyeit.

A zónás korzik csak sietette a terv megvalósítást; mert épen Baross miniszter az a ki meg nem engedheti, hogy egy zónás utasnak akkora esőpp eső is hulljon a nyaki közé, akár egy gombos ú f. j. hát még azt, hogy valakinek a leszakadó gerendát zuhanjan a feje búbjára. Később neki egy III osztályú fizető zónás, ha mindjárt patkányirtással foglalkozik is, mint egy I osztályú szabadjegyes kir. tanácsos.

Ez se vettük, hogy az új állomási épület hirtelen elkészült, akárcsak szár-

nyas angyalok hozták volna valahonét a klasszikus görög földről. Stije minden izében görög, egy-szerű és mégis impozáns, s ha méreteiben nem is valami hatalmas alkotás, alig tudjuk levanni róla a szemünket.

Az épület egyik homlokzata szabadon tekint a monumentális épületekben elég szegény Deák corsora.

Az előcsarnokul szolgáló magyá kö-zépület oldalából nyulnak ki a föld szintes szárnyépületek, melyeknek két-két végére helyezett homlokzat kedves öszhangban áll a középpület-gyűszűen de izlésesen díszített magas főhomlokzatával.

Az elő csarnokba hatalmas ajók nyulnak; két erős fényű villamos ivlámpa világítja meg a tizenöt méter magas csarnokot, melynek oldalait, s mennyezetét stilszerű festés díszíti. A bejáratnál szemben a közepén van a „Személy pénztár“, melynek baloldalán „Szt. Péter felé“ jobb-oldalán pedig „Károlyváros felé“ kapja meg jegyét az utas; a baloldalon van még a „Rendőrség“ z lga áti szobája, jobbról pedig a „Vámrendeltség“ helyiség.

Az előcsarnoktól balra nyulik el a várótermekhez vezető folyosó, melyet rácsos korlát zár el; jegy nélkül senki sem juthat ezután a várótermekbe.

A várótermek egyszerűen de föltűnően jó izléssel vannak berendezve. A kály-

ezentül fekvő északibb piacokat is Triesttel versenyezve láthatja a déli gyümölcsökkel.

A kereskedelmi társaságra e téren is sok fontos feladat megoldása vár a magyar kikötő városában.

Flume tengeri áruforgalma.

1890 decz. 14-20-ig.

Kikötőnk tengeri kereskedelmi forgalma a fentjelzett időszak alatt 68230-8 mért. mázsa, 860718 darab és 3070-9 köbméter tett ki, melyből a behozatalra 22035-8 q. 26302 drb. és 55-0 k 3b-méter; a kivitelre pedig 46195-0 q. 834416 drb. és 3015-9 köbméter esik. Származási és rendeltetési helyszerint kitüntetve az áruforgalom a következőképp oszlik meg:

Behozott:	
mért. mázsa	darab köbméter
Belföldről	13907-4 25702 55-0
Olaszországból	6317-2 600 —
Angliából	6240-8 — —
Törökországból	870-4 — —
Kivittetett:	
mért. mázsa	darab köbméter
Belföldre	7745-2 3304 18-0
Olaszországba	4631-7 474536 28-0
Angliába	17714-9 — 250-0
Francoziországba	9897-8 335528 2661-0
Spanyolországba	1380-3 7678 48-0
Törökországba	1770-6 — —
New-Yorkba	2185-3 — —
Römgországra	636-6 13370 15-0
Oroszországra	209-4 — —
Romániába	23-1 — —

A behozatalnak főbb áru: kávé 10-11, déligyümölcs 95-6, gyümölcs 61-2, bor 12062-8 q. kőszén 5031-7 ásvány 1116-5 kőolaj 1455-9 q. pamutárú 157 q. vas 400 q.

A kivitelnek pedig mint főbb áruk szerepelnek: czukor 3986-5 q. buza 1595-7 q. tengeri 555 q. árpa 346 q. zab 629 q. bab 4109-5 q. rizs 939-9 liszt 27488-4 kőolaj 1819-1 q. donga 37257-2 drb. deszka 14221 drb. erősdeszka 3740 drb. szálla 2280 m³. átalfa 246 m³. cserfa 469-9 m³.

Flume kikötőjének hajó-forgalma.

1890 decz. 14-20-ig

Flume kikötőjében a fentjelzett időszak alatt megfordult összesen 177 hajó 37110 ton. tartalommal. és pedig érkezett 87 hajó 18697 tonna tartalom-

malból kezdve, mely szolnay gyártmány minden darab a hazai ipar alkotása. A butorok az egület stílusában készültek. Az osztály butorzata vörös a II-ik osztályú váróteremben pedig olivaszímirű bársony butorzat van elhelyezve: a III-ik osztály nagy terjedelmű várótermének butorzata szintén elég kényelmet nyújt az utasoknak.

Az előcsarnoktól jobbra nyúló folyó a máthapénztárhoz, s a máthá kiadási helyiségekhez vezet; ezentúl van az állomás főnök, az állomás főnök helyettes irodája továbbá a táviró hivatal, a kezelő iroda, a ténfelügyelőség (hol egyszerűen a telefon vezeték van föl állítva) s végül a vonatkísérő személyzet hivatalos helyisége.

A pályaház belső helyiségeiből kilépve a 118 méter hosszú s 5.5 méter széles peronra jutunk; a gyönyörű vaszerkezetű építmény a főépület stílusával teljes összhangban van; az egészét könnyű faszzerkezetű felület takarja be.

A díszes épületet Pfaff János m. kir. államvasúti főmérnök tervezte s a munkálatokat Zanker Alajos államvasúti mérnök vezetés mellett Celligoi Venczel jó nevű vállalkozó mérnök fejezte be.

Ha a minden tekintetben díszes épületbe nem sajnálták volna egy két értékes helyiséget beszeríttatni, úgy az utazó publikumnak bizonyára még nagyobb öröme telt volna a magyar kir. állami vasutak új és szép pályaházában.

mal, indult 90 hajó 18413 tonna tartalommal.

Ezek közül üresen érkezett: 8 hajó 5685 ton. tartalommal és üresen indult 11 hajó 4073 tonna tartalommal.

Labogó szerint érkezett 73 oszt. magy. 3 olasz, 7 angol, és 1 norvég; indult 78 oszt. és magy. 4 olasz, 6 angol, és 1 norvég és 1 görög.

A kikötői tárházak által közvetített áruforgalom.

1890 decz. 14-20-ig.

Kikötőnk tárházai a fentjelzett időszak alatt a vasúton érkezett gabona és más árunemekből betároltatott összesen 21430 mért. mázsa áru, mely az előző hétről visszamaradt állományokat együtt 18230 mért. mázsa.

E készletből a fentjelzett időszak alatt hajók rakodására kitérőltatott 6100 m. m.

A városatyák ülésterméből

1890 decz. 29.

A csikorgós száraz hidegben messze elhangzó harangszóra ma a szokottnál figyelmesebb volt a kíváncsi közönség. — A Dr. Dall'Asta pártbívei már néhány nap óta doboltak, hogy ilyen meg olyan nagy napra virrad akkor és ekkor a kikötő város; szerencse, hogy a városatyák már nem járnak gyilkosóval, különben könnyen megeshetnének, a mi két század óta meg nem történt, hogy vér, valóságos piros vér folyék az aulában.

A harcász hírekre a karzatok zúfolásig megteltek; a Walluschinig szülőházában szűk alakja hatalmasan domborodott ki a czingár környezetből, s arany kezetű pápaszemén gyilkos tűz villant az a tanács tagjai felé, ki nyugodtan várta a gyűlést megnyitó elnöki csemettyű megszólalását.

A hangulat pillanatról pillanatra feszültebb lett, s midőn a gyilkos támadásra kész Dall'Asta a második pohár vizet ideges mohósággal hajtotta föl a garatra, még a mosolygósabbak is azt kedték hinni: hogy biz ennek fele se lesz tréfa.

Dr. Giacich, a nagy elégedetlen, épen balszemének hunyorításával nógatta hü dardását Dall'Astát még egy pohárvíz föl-hörpintésére, a mint belépett Maderspach, s a jobb szemével vágott feléje, hogy a lstenert mint csélekszik, hogy harci hevévet akarja lehúteni a hátlatánokkal szemben?...

És mialatt a Dall'Asta kis számú hívei idegesen fészkelődtek helyeiken a Dr. Gelletich pártbívei abban gyönyörködtek, hogy mily jól illik az ő hatalmas alakja az elnökségekbe, melyből ma végzi először a funkciót; maga Dr. Giacich is ezt gondolja magkban, hiszen illik illik, de még csak jobb lenne, ha én illeszthettem volna magam bele abba az elérhetlen elnöki trónusba.

A jó öreg Segnan, a kinek sejtelmé sincs a dolgok mibenlétéről egy önkéntelen köhögésre aggodalmasan húzódik el a szelid képt Dr. Cattitól, kiről tud annyit hogy mióta a svábok földjén járt, valami féle mérges anyagot szokott a köhög emberek testébe bocsátani... mag csak az kellene neki.

A galeria nyugtalan moraja siricsendé változott át az elnöki csemettyű megszólalására, mire Ossinach Lajos szólalt föl a hatóság ellen, mert ez egy pékmester német föllíratos tábláját levétette, kényszerítve őt olasz czimtábla kitégészítésére.

Dr. Gelletich Miklós elnök kijelenti hogy ez ügyben annak idején meg fogja adni a szükséges fölvilágosításokat.

Dr. Dall'Asta Szaniszló élesen kel ki az eljárás ellen, hogy a f. évi december 13-kén megtartott polgármester továbbá az I-és II-odik alelnök választása alkalmából az 50 városi képviselő közül csak 55 szavazott; miután a statutumok 50 §-a értelmében azily esetekben távol-

létüket szabályosan nem igazoló törvényhatósági tagok megbízatása önként megszűnik, kéri hogy a magat nem igazolt városi képviselő mandatumától megfosztassák, s új választás rendeltessék el.

Dr. Gelletich elnök válaszolt a fölszólaló szavaira, miután azonban Dr. Dall'Asta nem vette tudomásul az elnök választást, szavazásra került a dolog, melynek eredménye az volt, hogy a képviselőtestület a választ egy szótöbbséggel tudomásul vette.

Következett a napirend.

Milencich Ferencz előadó fölhatalmazást kér a legközelebbi év negyedére vonatkozó közigazgatási ügyekre nézve.

Maderspach Sándor a fölhatalmazást egyszerűen megtagadja, s bizalmatlanságot szavaz a hatóságnak-mindaddig míg maga a polgármester nem foglalja el az elnöki széket.

Erre heves vita fejlődött, melyben Ossinach Lajos, Milencich előadó, Dr. Lettis tanácsnok, Dr. Dall'Asta Szaniszló, s Maderspach Sándor vettek részt; miután ez utóbbitól Dr. Gelletich Miklós elnök megvonta a szót, az ügyet szavazásra bocsátotta.

A képviselőtestület erre Milencich előadó előterjesztését csaknem egyhangulag elfogadta.

Brellich előadó a törvényhatóság válamint az állandó és ideiglenes bizottságok megalakítása céljából egy ad hoc bizottság megválasztását indítványozza.

E bizottságba a képviselőtestület Dr. Belen Anarást, Dr. Dall'Asta Szaniszlót, Dr. Descovich Miklóst, Dr. Gelletich Miklóst, Dr. Lettis Ferenczet, Milencich Pétert, Peretti Lajost, Dr. Randich Jánost és Dr. Vio Ferenczet választotta meg.

Az egyes bizottságok tagjainak szaporítására vonatkozó indítvány elfogadása után, a kijelölt bizottság tagjaivá, Carina, Corossacz, Dr. Gelletich Miklós, Male Marziale, Mohovich Emidio, Poschich, és Dr. Randich János választottak meg.

Egy községi birkának 130 frton leendő megvásárlására vonatkozó előterjesztést a közgyűlés elfogadta.

A közúti vasút építésére ajánkozott vállalkozók, kérvényük elintézését legkésőbb 1890 decz. 31-keig, kéri különben kénytelenek lennének azt visszavonni.

Miután a városi hatóság a vállalkozóknak a határidő tekintetében határozott ígéretet nem tett, a képviselőtestület határozata szerint, a vállalkozók tetszésére bizatik, hogy kérvényüket visszavonhassák. Végül a polgármester fizetésének felemelésére vonatkozó indítvány került tárgyalás alá.

Az indítvány elfogadtatott, s a polgármester fizetését a képviselőtestület az 1891 évi január hó 1-től kezdve 3000 forinttól 4500-ra, 1000 forintnyi lakbérét pedig 1500 forintra emelte föl.

Spectator.

Helyi és különféle hírek

József főherczeg Fiumében. József főherczeg m. reggel 5 órakor érkezett meg a m. kir. államvasutak vonalán Fiuméba, — a vonatot Zágrábtól C.-Moraviczáig Marsig János felügyelő, ez utóbbi helyről pedig Finmeig Moravczek Lipót fiumei forgalmi főnök kísérték.

Stefania trónörökösné Abbaziában. Stefania özvegy trónörökösné tegnap jan. hó 2-kán reggel érkezett meg Abbaziába gróf Bellegarde főndvarmester, és Palfy grófnő udvarhölgy kíséretében.

Gróf Zichy Agost kormányzóknak tegnap reggel Alsó-Lendvára utazott, honnan néhány nap múlva fog visszatarni.

Gróf Zichy Ferencz, Magyarország főtárnokmestere, kormányzóknak édes atya a tegnap reggeli gyorsvonattal Bécsbe utazott.

József főherczeg Ciotta polgármesternek a fiumei minicipium nevében küldött újévi üdvözlő táviratra

a következő sürgönyt küldötte olasz nyelven Alesuthról: „Köszönöm a fiumei minicipium jó kívánatait, fogadják kérem az új évre a magam jó kívánságait is, remélve, hogy azokat holnapután reggel személyesen ismételhetem. — József főherczeg.”

A fiumei volt királyi ügyész kinevezetése. Dr. Heil Faustin volt fiumei királyi ügyész, ki csak nem régebben távozott Fiuméből, a budapesti ítéző táblához, számelelti bíróvá nevezetett ki.

Tánczestély a kormányzónál. Értésülünk, hogy a kormányzó Ó Excellentiája gróf Zichy Agost és neje szül. Wimpfen Hedvig grófné f. hó 14-én a kormányzó palotában fényes tánczestélyt adnak.

Az Adriatársulat új gőzhajója. Az Adriatársulat hajóinak létszáma a legközelebbi napokban ismét megnagyobbodik. A társulat ugyanis egy 3000 tonnás gőzhajót szerzett be, melyet ma január hó 4-kén próbálnak ki a genouai kikötőben. Peichl Ferencz az Adriatársulat műszaki igazgatója, Genoua, utazott hogy a hajókipróbálásnál jelen legyenek.

Újévi tisztelgések a fiumei kormányzóknál. Gróf Zichy Agost kormányzóknál ez évben is nagy számmal fejezték ki úgy a hatóságok, testületek, és egyesek újévi üdvökvánataikat. A hatóságok és testületek közül számosan díszes fölirat alakjában küldözték kormányzóknak. A magán személyek hosszú sora jegyezte magát e czélra kitett íven, jelölé ama közti szövegnek, melynek kormányzóknak a város társadalmi köreiből üdvözlés.

A tersattoi község polgármestere. A tersattoi község előjárásának mult heti ülésén tartott választás alkalmával, nevezett község polgármesterévé újjólag Baicich Henrik választott meg.

Kinevezés. A m. kir. tengerészeti hatóság Agnesi János, Ambrózi Károly, Petrovich Vineze és Zadro Márk Antal tengerész hadnagyokat hosszútávú kereskedelmi hajó kapitányokká; továbbá Dminak Antal és Sirovich Liberiust tengerész hadnagyokká nevezte ki.

A kereskedelmi társaság már megkezdte az előmunkálatokat, hogy tevékenységét a legközelebbi jövőben kifejthesse. A társaság vezérigazgatója hír szerint a párizsi Dreyfuss czég egyik előkelő hivatalnokja Engel házankfia lesz.

A „Mária” jótékony egyesület könyör adományai. A „Mária” jótékony egyesület mint minden év végén, úgy a most lefolyt évben is az egyesületi tagok részéről egybegyűlt könyör adományok a helybeli „Mária” árvaház helyiségeiben mult hó 30-án d. u. 3 órakor osztotta ki a város szegényei közt. Valóban megható látványt nyújtott az egybegyűlt szegények csoportja, különösen, midőn az árvaház nővérei kávé, czukor, rizs, liszt stb. stb. élelmi szerekkel telt kosarakkal e csoportba gyűlve megkezdtek az adományok kiosztását. A szegények a legnagyobb hálálkodással köszöntve áldották a jövevéket, s meglepedettségűl ragyogó arccal távoztak otthonukba.

Hivatalnoki fizetések a fiumei kereskedelmi kamaránál. A fiumei kereskedelmi és iparkamara hivatalnokainak fizetését a kamara elnöksége a f. évi július hó 1-től kezdve 10%-kal ohajtotta fölemeltetni. — A kamarai közgyűlés, melyen a fizetések fölemelése szóba került, Walluschinig Antal, és Ossinach Lajos kamarai tagok fölszólása után, tekintettel a kikötő városban uralkodó drágaságra, a kamarai hivatalnokok fizetésének 15 %-ra leendő fölemelését habározta el. Az ügynek végleges eldöntése természetesen a kereskedelmi miniszter határozatától függ.

Izraelita új imaház Fiumében.

A helybeli izraelita lakultból alakult b... óra élénk te... az 50-vasári r... templomot épít... tesülünk már... össze.

Pécsi cigiz... Pécsi Sándor pé... dó szerint ne... kikötőváros k... senyét a közel... rendezte a De... mely ez a ka... séggel telt meg... eljártzott da... keltettek, mely... a szálloda re... budapesti, teh... nemzeti szimú... a beköszöntött... jökedvvel zen... dult, melyet... zéssel, a erős... napján Farka... Deakszálló na... sikerült hangv...

A fiumei z... letének helyi... jeles hegedű n... zongoraművés... nyent rendez... günk körében é...

Kereskedn... zése. A keresk... Bacic R. L., C... glien Viktor fi... tengerészeti h... ülnökké neve...

Az ogulini... sa. Az ogulini... helybeli keresk... idején panasz... tás tekintetéb... engedélyezett... kir. állami vas... jabban értesít... ni és iparkam... egyáltalán nem... megadva, hane... a kik bizonyo... szállását eszk... ban forgó ked... hó 1-től hatály...

Gyűjtő va... részére. A fi... parkamara lépé... lami vasutak ig... me és Budapes... kocsik közlek... melyek különl... kisebb mennyi... lehetővé tegyék...

Flume és I... negrói fejedele... közelmúltban I... montenegrói fa... szükséges előt... e czélból a M... czéget kereste... gósitások megn... kérte a főneve... parnak Montene... sitása czéljából... zül bocsásson... endelkezésre.

A részeg er... zi. Újév napján... részeg ember te... jarónál a m. I... Ábban a pill... eem haladott e... különös szeren... hogy egy köze... embert el nem... ugyanis ideje k... közt heverő em... vonatot sikerül... embert biztonsá...

Város a t... teuger éjszaki p... észlelték súlyed... talajtöltyedés n...

küldötte olasz szónóm a fiumei aít, fogadják ké. m jó kívánságait okat holnapután mételhetem. —

lyi ügyész ki- / Faustin volt ki csak nem ré- / ól, a budapesti / tti bíróné neve-

kormányzónál. / kormányzó Ó / y Agost és neje / grófné f. hó 14- / an fényes tánc-

új gőzhajója. / nak létszáma a / mé: megnagyob- / anis egy 3000 / be, melyet ma / róbnak ki a / chl Perenc az / igazgatója, Ge- / ajókipróbálásnál

a fiumei kor- / ny Agost kor- / ny nagy számmal / ok, testületek, és / aataikat. A ha- / közül számosan / üdvözölték kor- / mányzókat, mely- / os társadalmi

polgármeste- / elöljáróságának / válaútság alkál- / polgármesterévé / álasztatott meg.

ir. tengerészeti / ambrózi Károly / o Márk Antal / osszjárata ke- / vökká; továbbá / Liberius ten- / zte ki.

ársaság már / álatokat, hogy / elebbi jövőben / g vezérigazga- / Dreyfuss czég / ka Engel ha-

y egyesület / „Mária” jón- / den és végén, / is az egyesü- / yült könyör a- / „Mária” árva- / 30-án d. u. 3 / áros szegényei / nynt nyújtott az / ortja, különü- / vérei kávé, czu- / elmi szerekek / rta vegyülve / ok kiosztását. / bb hálálkodás- / jövevényeket, s / arczczal tá-

ok a fiumei / nál. A fiumei / ura hivatalno- / elnöksége a / lve 10%-kal / — A kamarai / sek fölemelése / Antal, és Os- / gok fölszólása / városban u- / narai hivatal- / %-ra leendő / g úgynevezett / tetesen a ke- / zatától függ.

Fiumében.

A helybeli izraelita hitközség előljárói- ból alakult bizottság már régebb idő óta élénk tevékenységet fejt ki, hogy az ó-városi ruzzant imaház helyett, új templomot építtessen. E célra mint értesülünk már több ezer forint gyűlt össze.

Pécsi cigányok Fiumében. Farkas Sándor pécsi zenekara szer. z ez idő szerint nem egy kellemes estét a kikötőváros közönségének.

A jeles zenekar első nagy hangversenyét a közel múlt év szilveszter estéjén rendezte a Deák szálló nagy termében, mely az a'kalomból válogatott közönséggel telt meg. Farkas Sándor kitűnően eljátszott darabjai vidám hangulatot keltek, mely tetőpontját érte el, midőn a szálloda derék bérloja Heim Péter a budapesti, tehát a magyar idő szerint, nemzeti szímvü tüzekkel jelezte a beköszöntött új esztendő. A zenekar jókedvvel zendítette rá a Rákóczy indulót, melyet a közönség viharos éljenzéssel, a erős tapsokkal fogadott. Új év napján Farkas Sándor ugyancsak a Deák szálló nagytermében rendezett si sikerült hangversenyt.

A fiumei zemekedvelők egyesületének helyiségében Ondricek Ferenc jeles hegedű művész Gibara Emil fiumei zongoraművész kísérete mellett hangversenyt rendez. Az estély irányt közönségünk körében élénk érdeklődés nyilvánul.

Kereskedelmi ülnökök kinevezése. A kereskedelmi m. kir. miniszter Bacic R. L., Gelléich János, és Warglien Viktor fiumei lakosokat a m. kir. tengerészeti hatóságához kereskedelmi ülnökökké nevezte ki.

Az ogulini fakereskedők panaszsa. Az ogulini fakereskedők több helybeli kereskedővel egyetértőleg annak idején panaszt emeltek a vasuti szállítási tekintetében egy helybeli czégnek engedélyezett kedvezmény miatt. A m. kir. állami vasutak igazgatósága legújabbán értesítette a fiumei kereskedelmi és iparkamarát, hogy a kedvezmény egyáltalán nem egyes személynek van megadva, hanem általában mindenkinek, a kik bizonyos mennyiségű faneműek szállítását eszközlik. Egyébiránt a szóban forgó kedvezmény a f. évi január hó 1-től hatályon kívül helyezett.

Gyűjtő vagonok kisebb áruk részére. A fiumei kereskedelmi és iparkamara lépéseket tett a m. kir. állami vasutak igazgatóságánál, hogy Fiume és Budapest közt oly gyűjtő vasuti kocsik közlekedése rendszeresítessék, melyek különleges díjszabás mellett, a kisebb mennyiségű áruk szállítását is lehetővé tegyék.

Fiume és Montenegro. A montenegrói fejedelem egyik megbízottja a közelmúltban Fiumében járt, hogy a montenegrói faipar emelése céljából a szükséges előtanulmányokat megtegye; e célból a Neuberger Bódog helybeli czéget kereste föl a szükséges fölvilágosítások megnyerésére, s egyúttal föl kérte a fönnevezett czéget, hogy a faiparnak Montenegroban leendő meghonosítása céljából a saját szakemberei közül bocsásson annak idején néhányat rendelkezésre.

A részeg embert az lsten is örzi. Új év napján délután Susakon egy részeg ember teküdt a St. Lorenzoi útjárónál a m. kir. államvasuti síneken. Abban a pillanatban véletlenül senki sem haladott ezen az uton, s így csak különös szerencsének tulajdonítható, hogy egy közeledő tehervonat az alvó embert el nem gázolta. A vonatvezető ugyanis ideje korán észrevette a sínek közt heverő emberi alakot, úgy hogy a vonatot sikerült megállítania, s a részeg embert biztonságba helyezni.

Város a tenger alatt. Az Adria tenger északi partjain már több helyen észleltek súlyedéseket, habár általános talajnyúlódás nem constatálható, sőt a

részletes súlyedések egy részét is megmagyarázza tenger előre nyomulása folytán előállott partpusztulás. Grado és Duino között az Isonzo folyónak balra fordulása miatt földnyelv alakult és egyes laguna szigetek megkisebbedtek. Duinotól Triesztig a vonal egyenes, de Trieszt és Salvoze között a nagy öböl egyes részei a légy fyszchalakzatokban kimosatott. Innen tovább a krétamészben legjobban lát zanak a tenger erosiójának folytonos nyomai. Rovigno mellett buvárok kétségtelemné tették egy elsőlyedt város létezését, még az utczák menetét is világosan lehet megkülönböztetni. Sejdítik, hogy ez Cissa római város volt egykor.

Lég táncosnó városi színházunkban. A városi hatóság mult heti ülésének határozata alapján engedélyt adott Grgolatis Preziosa kisasszonynak, hogy légtánc mutatóványait városunk közönségének a színház helyiségében bentahassa. Grgolatis kisasszony, ki legutóbb Zagrábban tartott előadásokat, a horvát lapok nyilatkozatai szerint me rész játéklával és bámulatra méltó ügyességével nagy tetszést aratott, s múltán megérdemli a közönség pirtfogását. Az első előadás mint értesülünk, ma vasárnap fog megtartatni.

A bora. A bora, az Adriának réme, már régóta nem érezteté oly kérelhetlenül hatalmát mint az utóbbi hetekben. Nap — nap után, minden szünetelés nélkül, oly erővel fujt, hogy az utczákon ugyancsak óvatosan kellett lépdelni, nehogy a bora földre teperjen, ami különösen a rapartok közelébe eső utczasarkokon nem egyszer történt meg a szegény vízholdó asszonyokkal.

Különösen nagy furiával dult mult vasárnap, amidőn az egész isztriai és dalmát partokon mindenütt nagy pusztításokat vitt véghez.

Fiumében az utczákat torony magasságu porfelleg borította, mely portfelleg az egyes szélrohaniok alkalmával valóságos törmelékessé szórt a járó — ke- lők fejére, s nem egyszer kényszeríté vé- dett helyre húzódnai, míg a por ostrom meg nem szűnt.

Triesztben a mölon kívül horgonyzó hajókat letépte lánczairól és a uylt tenger felé hajtotta s kikötőben lévő hajók kötelkeit több helyen elszakította, miáltal a hajók a leg kritikussabb helyzetbe jutottak, és csak is a legénység gyors intézkedései mentették meg a katasztrófától.

Zenggben, Carlobágonban nemkülönbön nagy károkat okozott. A dalmáciai vonal gőzösei több órai késéssel érkeztek kikötőnkbe. A „Fiume” gőzös Zárából 22 órai késedelemmel a „Dalmácia” gőzös pedig, melynek m. hó 29-én kellett volna érkeznie, az árbei öbölbe húzódtott, honnan csak másnap indult utnak Fiume-felé.

Természetes dolog, hogy öreg tengerészünk az ilyen rendkívüli időjárást rendszeren valami égi tüneménnyel hoz- zák összeköttetéshe. Ez alkalommal és a szelvihart megelőző éjjel, a holdat egy óriási fénykörben látták előtűnni s fénye különös rézvörös színt árasztott földünkre, mely tú nemény az öreg matrózok álhitása szerint azt jelenti, hogy Eulus a szelek istene nagy forgó szelet indít a tengerek felkorbácsolására.

Ez alkalommal be is teljesült jóslásuk, mert vasárnap, hétfőn és kedden oly erős szél dühöngött milyenre a fiu- meiek alig emlékeznek.

Szerdán délelőtt az égbolt beborult s estére hatalmas pelyhekbán hullott alá a hó a mi a bora erejét is megtörte.

A gazdasági és műszaki hala- das iránt érdeklődő művelt közönség figyelmét felhívjuk a most már tizenötödik év folyamába lépő „Gazdasági Mérnök” című közérdeklő gazdasági és műszaki képe hetilapra. A „Gazdasági Mérnök” czélya előmozdítani hazánk gazdasági fejlődését, a modern technika vivináyainak észszerű felhasználásá-

val. Ennek megfelelőleg éber figyelem- mel kíséri mindazon újításokat és egyéb mozzanatokot, melyek egyfelől a mező- gazdasági és ipari termelés fokozására, olesőbbá tételére, másfelől a gazdasági és ipari termékek minél jutalmazóbb értékesítésére befolyással bírnak. Főbb rovatai: Irányzások a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem teréről, gazdasági gépészet és építészet, gazdasági és házi ipar, építő-, és műipar, gépészet és gyár- ipar vizszabályozás és hajózás, talajja- vitás és vízhasznosítás, elektrotechnika, találmányok és szabadalmak (az egyet- len hazai szaklap, mely a találmányok leírását és rajzait s a szabadalmakat rendszeren közli), forgalom és közlekedés ipari és kereskedelmi ügyek, pénz a hi- telügyek, biztosítás, hasznos tudni va- lók, vállalatok, vizállások stb. A „Gaz- dasági Mérnök”, egyszersmind hivatalos közlönye a Tiszavölgyi társulatnak s mint ilyen hivatott öre és független kép- viselője a Tiszavölgy s általában a viz- szabályozás és hajózás nagyfontossagu érdekeinek. — A Gazdasági Mérnök megjelenik minden vasárnap, 12 oldal terjedelemmel, színes borítékban, disze- sen kiállitva. Szerkeszti és ki adja Gon- da Béla műszaki tanácsos, műegyetemi m. tanár. — Előfizetési ára: egész évre frt. félévre 6 frt. negyedévre 3 frt. Az előfizetések a Gazdasági Mérnök kia- dóhivatalába (Budapest, IX. Lonyay ut- cza 11. sz. a.) küldendők.

Uj czég Fiumében. A fiume czé- gek száma mint értesülünk, már a leg- közelebbi időben eggyel ismét szapo- rod k. Az új czég, mely Basovi és Fleisch vezetésé alatt fog létesülni, leginkább a kávé, üzlettel fog foglalkozni, s bir szerint a kormány részéről is kedvezmé nyekben fog részesülni.

Az államsegélyben részesülő hajójaratok forgalmi eredménye. Az „Adria” hajózási társaság saját és bérelt gőzöseivel mult: évi november hóban a következő forgalmat közvetíté:

Érkezett 8 gőzös terhelve, indult 12 gőzös és 1 vitorlás szintén terhelve.

Elszállított Fiuméből összesen 141,269.10 q. és 3770 m³ áru, mely áru mennyiség az egyes rendeltetési ki- kötőket tekintve, következőképp oszlik meg:

Lissa 800 qn. Bona 6300 q. Barcel- lona 125 qn. és 255 m³. Gibraltar 451.50 qn. Lissabon 169.23 q. Borde- aux 2700.60 q. és 5443 m³. Rouen 24861 q. Dunkerque 9500 q. London 14614.60 q. Liverpool 5177.20 Glasgow 52660.40 qn. Hull 3166.20 q. és 72 m³. Bristol 3113.50 q. Dél-Amerika 876.10 qn.

Az összesen 5893.80 q.t tevő beho- zatal a következő kikötőkből létesite- tett:

Trieszt 78.90 q. Malta 125.10 Ma- seille 38.80 qn. London 556.80 qn. Li- verpool 554 qn. Glasgow 3970.10 qn. Hull 571 qn.

Az Adria társaság gőzösel által f. é- vi november hóban eszközölt áruforgal- lom tehát együtt 147.172.90 mért. máz- sát és 3770 köbméter tesz ki.

Fiume-Szicilia-Maltai vonal. Ezen az „Adria” hajózási társaság által fentar- tott vonalon a „Braemar” nevű gőzös f. évi november 9-ke és december 1-je közt hatodik útját teljesíté. Ezen járat áruforgalma a következő volt:

Kivitel Fiuméből: Maltába 9.60 qn. kötél, 4 qn. donga. 105 q. és 21 m³. Cataniába 26 qn. donga 850.40 qn. fa összesen 888.70 qn. Messinába 12.30 qn. butor 50 qn. bab 44.20 q. cserlé 110 qn. donga 5828.30 q. fa összesen 5932.50 qn.

Behozatal Fiuméba: Cataniából 1170 q. lávakő, 2.50 q. bor 2 qn. kötél, ösz- szesen 1174.50 qn. Messinából 6 qn. délygyümölcs, Triesztből 0.60 qn. kávé.

Kivitetett ennél fogva összesen qn. 6930.80 és 21 m³ behozatott pedig

1181.10 q. úgy hogy az ös-zforgalom 8120.90 q. és 21 köbméter kitesz.

Az ötödik járat áruforgalmához ha- sonlitva növekedett a kivitelnél a suly szerinti áruk mennyisége 3165.50 q.-al csökkent ellenben a köbméter szerinti áruk mennyisége 196 m³ el. A behoza- tal 4837.30 qn.-nyi csökkenést mutat jel.

A közbeeső kikötők forgalmát tekin- tve 5325.40 q. szállítottott szicíliai kikötőkből Triesztbe.

Időleges agyag-cement aszfalt és koipar kiállítás Baross (ábor keres- kedelmügyi miniszter intézkedése foly- tán, melyet annak idejében közöltünk, a budapesti kereskedelmi muzeum a ha- zai termékek állandó kiállítása mellett évenként egy- esetleg két időleges szak- kiállítást fog rendezni, a melyek hivat- va lesznek az illető iparesorok által feldolgozott nyers és segéd anyagokat, gyártmányokat, munkagépeket és segéd- eszközöket lehetőleg a maguk teljessé- gében felölteni, és így iparosainknak megmutatni az utat és módot, melynek követésével versenyképességüket foko- zhatják. — Ezen kiállítások sorozata a f. é. augusztus havában rendezett bör- ipari kiállitással megnyitott, mely a várakozásoknak teljesen megfelelt, és az ily alpra fektetett szakkiallitások hasz- nát és célszerűségét minden irányban igazolta. — A min szter a legközelebbi időleges kiállítás tárgyaiul az agyag- cement- aszfalt- és kőipart tűzte ki. E kiállítás jövő évi május 15 én nyílik meg és hat hétig tart. Ezen csoport választása helyes, különösen azért, mert hazánk kitűnő nyers anyagok fe- lett rendelkezik, az e csoportba tartozó tartozó egyes iparágakban szép haladást tudunk felmutatni és versenyképesek vagyunk, de mindamellét a mintegy 6 millió forintra rugó behozattal csupán 800.000 forint értékű kivitel áll szem- ben. A hazánkban évszázadok óta vi- rágzó agyagipar emelése különösen a vidékre nézve nagy fontossággal bír, és meg vagyunk győződve, hogy ama szán- dék, hogy a muzeum igazgatósága egy- részt az agyag ipar céljaira szolgáló nyers anyagokat keménységükre és ellen- tállásukra nézve megvizsgáltatni, más- részt az ugyanazon anyagból a külföl- dön előállított gyártmányokat bemuta- tni és egyúttal a keleti szomszédaink által használt cikkeket is kiállítani ki- vánja. a hazai vállalkozási szellemre kedvező befolyást fog gyakorolni. Figyel- mettetjük különösen a gazda közönsé- get, használja fel a kínálkozó alkalmat a birtokán esetleg előforduló és eddig vagy épen nem, vagy nem a kellő mó- don kihasznált agyag- és egyéb nyelr anyagoknak megvizsgáltatására. Ezen vizsgálatok eredményének a kiállításról szerkesztendő katilógushan való közlé- tétele új iparvállalatok keletkezésére is befolyással leend. E kiállításban is a külföldön használt legújabb és legedze- rűbb munkagépek és segédesszközök ba- mutattatni fognak. A kiállításban való résztvétel az illetőkre nézve nem jár anyagi áldozatokkal minthogy a felme- rülő költségeket a kereskedelmi muzeum fedezi, Remeljük, hogy iparosaink nagy számban fognak részt venni ezen ez ér- dekes k állításban.

Nyílt-tér. *)

Hónapos szoba

A város központjában 2 esino- san berendezett szoba, fényezett parkettel, külön-külön bejárattal havi 12 forintért kiadó.

Hol, megtudható e lap kiadóhi vatalában.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk

Felelős szerkesztő és tulajdonos Mocs Zsigmond.

